

Diarienummer N2020/01735/FJR

2020-10-05

Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrandet skickas bara med e-post till:

n.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia

camilla.frisch@regeringskansliet.se

Yttrande över Naturvårdsverkets förslag till jakttidsändringar

Svenska Rovdjursföreningen avger härmed yttrande över Naturvårdsverkets förslag till jakttidsändringar och hundträning och hundanvändning vid jakt.

Sammanfattning

Nedan följer en sammanfattning av de mest väsentliga invändningarna mot Naturvårdsverkets förslag och synpunkter på förbättringar;

- det är in koncist, partiskt och vinklat mot förespråkare av jakt, med liten eller ingen hänsyn tagen till bevarande av ett rikare djurliv och biologisk mångfald,
- det negligerar helt ECO turismens betydelse för miljardintäkter till Sverige utan fokusera helt på vilt som en resurs att jaga och viltets skadeproblem,
- förslaget undvikit att återge synpunkter från de ideella naturvårdsorganisationerna, men frekvent framhållit synpunkter på önskemål om utökad jakt,
- bygger på en förlegad syn på predatorer, där de ses som skadedjur och jagas för nöjes skull. Naturvårdsverket undviker att belysa deras viktiga roll i naturen,
- förslaget innebär utökad allmän jakttid och kraftigt utökad skydds jakt på eget initiativ, i stället bör jakttiden begränsas och färre arter jagas för bättre biologiska mångfalden,
- föreslaget innebär i flera fall allmän jakt och skydds jakt under häckningstider och då djuren har ungar, av EU strikt förbjudet. Avslutande av jakt och start av jakt måste ske med säkerhetsmarginal,
- jakt föreslås på fågelarter som är i minskade vilket EU direktiven strikt förbjuder. Jakt på dessa arter måste förbjudas,
- tider och geografiska områden för jakt och jaktträning med hund har kraftigt utökats vilket i stället borde begränsas,

- förslaget visar med all tydlighet att Naturvårdsverkets uppdrag bör ses över och nya riktlinjer tas fram för deras arbete.

Inledande generella synpunkter och kommentarer

Svenska Rovdjursföreningen var en av organisationer som inledningsvis (29 mars 2019) bidrog med flera av de över 500 förslag som inkom till verket. Skriftliga synpunkter har lämnats till Naturvårdsverket även därefter i yttranden över paket 1 och 2. Vi kan konstatera att föreningens och andra naturföreningars förslag och synpunkter i stort inte har beaktats i arbetet. Däremot är det uppenbart att synpunkter från framförallt jägarintressen har beaktats i stor omfattning. Det visar sig också med all tydlighet i det slutgiltiga förslaget där Naturvårdsverket rättfärdigar sina förslag genom att belysa remissförslag på ytterligare ökning av jakten. Ingenting nämns från Naturvårdsverket om alla de förslag som kommit in på begränsningar av jakt och att man utifrån det tar hänsyn till den allmänhet som inte jagar i sitt förslag. ”Mörkar” man dessa åsikter i sitt förslag till regeringen för att försöka bereda väg för ett förslag styrt av jägarintressen och öka jägarnas möjligheter att ändra förslaget till ytterligare ökning av jakten.

Med tanke på beredningsgruppens sammansättning och vilken handläggare på Naturvårdsverket, som varit central i framtagandet av förslagen, så är detta inte förvånade.

Rovdjursföreningen vill upplysa Näringsdepartementet om att föreningen tillsammans med andra anmält Naturvårdsverket och verkets projektledare Ebba Henning Planck till Riksdagens ombudsmän (JO) för jäv den 25 oktober 2019. JO har upprättat ett ärende (ärendenummer 7541-2019; 7676-2019; 7718-2019; 1192-2020) och begärt in yttrande från Naturvårdsverket den 20 april 2020. På förfrågan nyligen uppger JO att ärendet är under beredning och att beslut är att vänta före årsskiftet.

Naturvårdsverkets inställning till sitt uppdrag att skydda och vårda naturen har successivt genomgått en förändring där jakt och ekonomiska intressen har fått ett allt större utrymme. Idag pågår globalt en massutrotning av arter, vilket i förlängningen kommer att drabba mänskligheten på ett ödesdigert sätt. Biomassan bland vertebrater på planeten Jorden består till 36 % av människan, till 59 % av boskap och till 5 % av vilda djur. Denna 5 %-iga andel minskar successivt även i vårt land, medan människan breder ut sig och vi ser allt flera problem för de vilda djuren.

Skrämmande nog ser Naturvårdsverket idag främst till exploatörernas intressen, dvs. fiskare, jägare, lantbrukare och skogsindustrin. I strategin för svensk viltförvaltning står ”Vilt skall kunna brukas på ett mångsidigt sätt som skapar värde i flera led – för naturupplevelser, friluftsliv, turism, jakt som fritidsintresse eller näring, produktion och förädling av kött och andra produkter”. Regeringen måste beakta att det är knappt 3 % av svenska befolkningen som utgörs av jägare och mer än 97 % svenskar och många turister som vill bruka naturen genom att uppleva djur i dess naturliga miljö, inte döda dem. Vi är många som uppskattar att gå ut i naturen för att kunna se vilda djur i en fungerande biologisk mångfald, motionera, plocka svamp och bär.

Detta bör ske genom;

- Begränsa jakttiderna - inte öka dem. Färre arter som jagas.
- Införa tider på året då ingen jakt alls får förekomma, inte heller skydds jakt på eget initiativ.
- Senarelägga jaktstart för att säkerställa att årets kullar har blivit självständiga.
- Avsluta jakt med säkerhetsmarginal så man inte riskerar att jaga djur med nyfödda ungar.

- Inte bedriva jakt under parningstid.
- Ska det kallas adaptiv förvaltning så ska det vara det och inte vara 5-årsplaner. Kortare initiativ bör kunna införas, t.ex. att under en tid stoppa all jakt på stora älgdjur för att stärka stammen genetiskt.

Naturvårdsverket har ofattbart nog i sin remiss hänvisat till att ”en förlängning av jakttiden inte innebär ökat jakttryck och att sambandet mellan jakttidens längd och avskjutningens storlek är oklar”. Har man bara en grundläggande förståelse för matematik inser man ganska enkelt att ju mer tid det ges till att jaga, desto mer djur kommer att skjutas! Naturvårdsverket försvarar även att jakt på tex fåglar som minskar, med att jakt har ingen eller begränsad effekt på populationen, men kan i nästa mening hävda att jakten på predatorer är viktig för att begränsa populationen. Det skiner allt för tydligt igenom att förslaget är en produkt av jägare för jägarintressen. Nuvarande förslag går helt mot majoriteten av svenska folkets önskan och naturens möjlighet att återfå ett mer naturligt självreglerande tillstånd. Förslaget borde i stället spegla en viljeyttring om en ändrad inriktning som ligger i linje med förbättrad biologisk mångfald och en natur rik på djurliv.

Föreningen noterar också att Naturvårdsverket hävdar att: *Ledstjärna för arbetet med jaktidsöversynen har varit transparens och att möjliggöra delaktighet i processen.* Det rimmar dåligt med hur föreningen har upplevt möjligheten att följa och påverka arbetets gång.

Rovdjursföreningen har på inget sätt känt sig *delaktig* i utformningen av förslagen till jaktidsändringar inklusive hundanvändning. Vi tar oss dock friheten eller kanske snarare rättigheten, att skriftligen framföra allvarlig kritik till många av Naturvårdsverkets förslag.

Adaptiv förvaltning

Man måste ställa sig frågan om jakt enbart för nöjes skull av vissa arter kan räknas till ”adaptiv” förvaltning. Det speglas med all tydlighet i den riksomfattande ”Rovdjurskampanjen”, en jaktävling där man får priser för att skjuta så många så kallade ”rovdjur” som möjligt under ett år. En tävling som skapat många ”influensers” som tävlar på tex Instagram genom att lägga ut bilder på alla ”Rovdjur” de skjuter. Rovdjur som har en viktig biologisk betydelse och inte är skadedjur som jägarna vill framställa dem som. Att predator kontroll är viktig som Naturvårdsverket vill göra gällande är i mångt och mycket en eftergift till jägarna för att de i vissa fall konkurrera om samma byte och utgör ett nöje för jägarna att jaga. Naturvårdsverket argumenterar så ofta för vikten av att döda predatorer att man kan undra om deras mål är nolltolerans. Predatorer som har utvecklats under tusentals år och har ett syfte i naturen som Naturvårdsverket helt negligerar!

Del legala jakten i Sverige regleras med allmän jakt, licensjakt och olika former av skydds jakt, där nu skydds jakt på eget initiativ, dvs utan myndighetsbeslut, nu föreslås få avsevärt utökad tillämpning. En jaktform, som då det gäller skyddade arter, inte är förenlig med EU:s naturvårdsdirektiv.

Det är vad som sker i dagens Sverige, allt annat än ett ansvarsfullt adaptivt brukande som Naturvårdsverkets strategi säger.

Bristande underlag

De underlag som förslaget baseras på är ofta ålderdomliga och inte relevanta. Tex hänvisas till en undersökning som gjordes mellan åren 1986/1987 och 2005/2006 som visar att det genomsnittliga antalet jakt dagar då ökade från 20 till 27 dagar. Vad har hänt därefter! Motiverar den studien, att ökade jakttider införs 15 år senare i den adaptiva förvaltningen?

Naturvårdsverket hänvisar flitigt till *passande* avskjutningsmål, avskjutningsplaner och avskjutningsstatistik då utökade jakttider m.m. föreslås.

Allmän jakt

Att Naturvårdsverket år 2020 föreslår utökad jakt i stället för minskad jakt ökar polarisering i samhället mellan vissa jägare och de som vill uppleva en natur där de biologiska värdena är centrala.

Att motivera jakt på vissa mindre rovdjur med att det skulle vara ”viltvård” är en ålderdomlig och förlegad syn på vår natur och vår biologiska mångfald. Det är inte ett förslag, som är av betydelse för det stora jägarkollektivet, utan snarare upplevs som besvärande även där.

Rovdjursföreningen vill uppmärksamma att under de senaste åren har tillgången på ”jaktbara” arter ökat. Jakttider, såväl under året som under dygnet, har utökats och även möjligheten att använda klass 1-vapen. Då gemensam starttid för björnjakt diskuterades vid millenniumskiftet (inte så länge sedan) hävdade Länsstyrelsens representant i Norrbotten att det var omöjligt att tillåta jakt med klass 1-vapen före älgjaktstarten. Idag kan jägare gå med klass 1-vapen i hela landet, alla dagar på året, under årets alla timmar och hävda att de jagar flera arter.

Rovdjursföreningen menar att de nu kraftigt utökade jakttiderna, där också utökad hundträning föreslås innebär störningar för allt vilt – det vill säga alla vilda däggdjur och fåglar och inte bara de arter som omfattas av jakttid. De långa jakttiderna försvaras med att jägarna inte ska behöva stressa för att få jakten överstökad. Men vad innebär dessa långa jakttider för viltet och alla människor som inte jagar? Rimligen en mer omfattande stress, som dessförinnan har föregåtts av nu kraftigt utökad jakthundträning.

De långa jakttiderna påverkar påtagligt även icke jaktintresserade människor. Idag söker sig många människor ut i naturen för att söka upplevelser eller bara finna frid. Alla förstår, att för människor som inte jagar, är möten med jägare, skällande hundar och avlossade skott inte lugnande. Allemansrätten har ”*av tradition*” betraktats som något unikt och möjliggjort att vi alla har rätt att vistas i naturen. Konflikten med jägare blir alltmer uppenbar.

Allemansrätten

Allemansrätten gäller i vårt land även om Naturvårdsverk idag inte längre verkar vilja kännas vid den. Vi är 10 miljoner människor i landet och det är ca 260 000 svenskar som betalar viltvårdsavgift - 2,6 % av befolkningen. Därutöver är det ca 30 000 utländska jägare som löser jaktkort. 97 procent av befolkningen är inte aktiva jägare, men har samma rätt att vistas i vår gemensamma natur med stöd av allemansrätten. Nu förefaller det som Naturvårdsverket verkar för att Sverige ska bli ett jaktreservat

också för utländska jägare. Tio procent av de som löser viltvårdsavgift idag är utländska jägare, som erbjuds delta i dyra jaktevent, där intäkterna hanteras på en mörk gråskala.

Allemansrätten gäller alla människors rätt att under ansvar vistas i allas vår natur. Det rörliga friluftslivet omnämns i förslaget som en störning av jakten.

Intresset för djur och natur växer. Människor intresserar sig alltmer för fåglar, fjärilar, bin och trollsländor. I grunden finns redan ett stort intresse för däggdjur och växter. Intresset ökar särskilt bland kvinnor i alla åldrar. I vårt land har vi tagit för givet att vi själva kan besöka de platser vi vill under årets alla månader.

Under senare år växer också svensk naturturism som får en allt större lokal betydelse för nya jobb och företag på landsbygden. En industri som ger exportintäkter i mångmiljardklassen. Naturturismföretagen uppskattar de årliga exportintäkterna till mer än 30 Miljarder per år. Intäkter som riskeras med en omfattande jakt.

Många svenskar har besökt och besöker nationalparker och andra intressanta platser utomlands. Idag kommer alltfler utländska besökare till Sverige för att här uppleva vår *orörda* natur. Många utländska besökare, och för all del även svenskar, som besöker våra nationalparker eller andra naturskyddade områden återvänder besvikna, då de där sällan ser några vilda däggdjur. Många jämför med tidigare besök i USA, Kenya eller Indien.

Etik och djurvälfärd

Rovdjursföreningen noterar att frågan om *etik* verkar närmast kunna jämföras med ett *minfält*, då ämnet tas upp, eller snarare negligeras, i samband med jakt i detta förslag

Jaktlagstiftningens skrivning *att viltet inte utsätts för onödiga påfrestningar* är till intet förpliktigande. De vilda djuren kan förföljas och skjutas med alltmer raffinerade metoder och under kritiska tidpunkter på året, helt utan hänsyn till de olika arternas fysiologiska och biologiska prestanda.

Rovdjursföreningen anser att det hade varit motiverat och högst rimligt att veterinärmedicinsk kompetens medverkat i framtagandet av jaktidsförslagen. Sådan veterinärmedicinsk och etisk kompetens måste då även omfatta vilda djur och innefatta vilka konsekvenser olika förslag till jakttider och jaktmetoder får för djuren. Särskilt eftersom förslaget inte bara omfattar utökade jakttider utan även utökad hundanvändning vid jakt och särskilt vid träning av jakthundar. Naturvårdsverket föreslår att hundträning ska vara tillåten en månad före licensjaktstarten på, varg, lodjur och järv. Där används, liksom vid dagens björnjakt, extremt skarpa och uthålliga hundar. Störningar på övrigt vilt är redan en verklighet och kommer att bli än mer allvarligt med denna utveckling.

Vid hundträning föreslås inga begränsningar av antalet hundar som får släppas, utan hela ansvaret överläts till den jägare som tillika är hundägare. Det sker också en snabb utveckling av nya jakthundar, där nya hundrasblandningar testas. Den kan därmed vid jaktträning släppa en eller flera, eller t.o.m. ett koppel av hundar vid upptag efter en kringströvande varg i Småland eller en lodjursfamilj i stockholmstrakten. Även helt oerfarna unghundar får släppas enligt Naturvårdsverkets förslag.

Föreningen finner förslagen om hundträning på rovdjur fullständigt orimliga, etiskt förkastliga och innebärandes ett stort lidande inte bara för rovdjuren utan även stor risk för övrigt vilt, då också helt

oerfarna och unga hundar ska läras upp. Hundträning måste begränsas till ett minimum och inte utökas som i förslaget.

Näringarnas egenansvar

Det absoluta flertalet fågelarter i landet är fredade och det gäller även många däggdjursarter. Olika former av jakt tillåts trots fredning, med stöd av undantagsbestämmelser i vår egen jaktlagstiftning och EU-direktiv. Även *strikt skyddade* arter kan nu jagas med både licensjakt och olika former av skyddsjakt. Vid skyddsjakt gäller dock att potentiella skador ska förebyggas. Sådana bestämmelser har funnits under flera decennier - även långt före vårt EU-inträde. Trots det ställs fortfarande nästan inga krav på näringsidkarna att de måste anpassa sin verksamhet till de vilda djuren som de delar livsutrymmet med.

För de stora rovdjuren, sälarna och de stora fåglarna beviljar staten bidrag för förebyggande åtgärder. Om skador ändå inträffar utbetalats ersättning. Då det gäller ren betalas ersättning för förekomst av rovdjur, utan att skador behöver ha inträffat. Näringarnas verksamhet och driftsformer har inte anpassats till förekomsten av de vilda djuren. De skjuts - vargar, björnar, lodjur, järvar, säl, skarvar och nu även tranor och sångsvanar - men ersättningar utbetalas ändå – utan hänsyn till vilka förebyggande åtgärder som vidtagits.

Denna flathet från samhället har pågått i 30 år utan någon förändring, annat än att fler ”skadedjur” skjuts. Föreningen föreslår att näringarna ges omställningsbidrag, som därefter succesivt minskar till noll, för att med morot och piska förändra driftsformer så att det finns plats även för de vilda djuren. Behovet av samexistens mellan vilda djur och näringar har det talats om i mer än 30 år.

Rimligen måste samhället ställa krav att även dessa näringarnas verksamhet och driftsformer ska vara adaptiv och anpassas till samexistens med vilda djur.

Konsekvensutredning saknas

Det finns också andra verksamheter där Naturvårdsverket är ansvarig myndighet, som över huvud taget inte berörs i förslaget. I förslaget föreslås att hundträning för jakthundar ska tillåtas i hela landet samtidigt som inventeringarna av rovdjur ska genomföras. Självfallet kommer jakthundträning på rovdjur påverka rovdjurens rörelser och därmed påverka inventeringsresultaten. Ett exempel. Motivet för att licensjakt efter lodjur inte startar före 1 februari är, att jakt inte ska pågå under inventeringsperioden för lodjur. Störningar av okontrollerad jaktträning med hund på lodjursfamiljer och ensamma lodjur är uppenbar. Beroende på längre dagar och gynnsammare spårförhållanden under senare delen av inventeringsperioden (februari) har medfört att inventeringarna ofta koncentrerats till den senare delen av inventeringsperioden.

Rovdjursföreningen motsätter sig löshunds jakt på de stora rovdjuren och motsätter sig därmed all löshundsträning på de stora rovdjuren.

Utökade jakttider under året, under dygnet och jakt och jaktträning i nya områden påverkar andra aktiviteter och stor risk för minskad artrikedom i naturen, aspekter som inte beskrivs utan negligeras helt i förslaget. Utan andemening är mer att det ska få jagas så mycket som möjligt och med så få hinder som möjligt för att gå jägarnas intresse till mötes. Här har skett en markant attitydförändring hos Naturvårdsverket de sista 10 åren, mer inriktad på jakt och mindre på naturvård

Näringsdepartementet bör i sina *samlade bedömningar* ta tillvara den samlade kunskapen som rimligen finns på expertmyndigheter och inte endast välja argument som ensidigt gynnar Naturvårdsverkets förslag i denna fråga. Ett förslag starkt präglat av jaktintressen.

Rovdjursföreningen vill också ta tillfället att påpeka att uppfödning av gräsänder, raphöhns, fasaner, och harar för utsättning och jakt måste förbjudas.

Put and take jakt behandlas över huvud taget inte i Naturvårdsverkets förslag till jakttider. I Naturvårdsverkets tidigare regeringsuppdrag tillsammans med Statens Veterinärmedicinska anstalt från 2010, med anledning av den dessförinnan förekommande fågelinfluensan, diskuterades bland annat detta med handel även mellan länder, uppfödning och utsättning av ”sådant vilt” för jakt. Där omnämns den framavlade gräsanden BelgienBlue som importerades till sådana anläggningar i Sverige. Även i Naturvårdsverkets regeringsuppdrag *Beredning av jakttidsändringar* som redovisades 2017-06-15, ärendenr: NV-08970-16 omnämns risken med smittsamma fågelsjukdomar. Frågan om hållande av och transport av hägnat är nu åter högaktuell i samband med Coronapandemin.

I verkets förslag till jakttider anges utsättning av raphöhns som en positiv åtgärd, som även nämns för fasan. Beträffande gräsand anges att 750 000 gräsänder sätts ut för jakt årligen i Sverige. Inga negativa aspekter anges för denna hantering.

Rovdjursföreningen ser med oro att denna hantering inte omnämns av Naturvårdsverket i detta förslag där handel, uppfödning och utsättning av fåglar för jakt utgör en potentiell smittspridningsrisk.

Regeringskansliet måste verka för att handel, uppfödning och utsättning av vilt för jakt inte längre ska vara tillåten i Sverige.

Överseende

Rovdjursföreningen är väl medveten om att föreningen i sitt yttrande inte slaviskt följer förslaget. Vi tar oss friheten att också bidra med viktiga synpunkter, ur det naturvårdsperspektiv som rimligen bör genomsyra det slutgiltiga förslaget. Det kanske delvis ligger utanför uppdraget, men som ändå har relevans då detta avgränsade uppdrag sätts in i sitt rätta sammanhang – det 16:e miljömålet.

Miljömålet ”Ett rikt växt och djurliv” verkar vara helt bortglömt i detta förslag från den ansvariga miljömyndigheten i landet.

Rovdjursföreningen är, som Näringsdepartementet redan förstått, mycket kritisk till många förslag från Sveriges ansvariga miljömyndighet.

Avsnittsvisa synpunkter på förslaget

7. Allmän jakttid, hare

Både skogshare och fälthare är på tillbakagång och då särskilt skogshare. Naturvårdsverket skiljer inte jakttiderna för de båda arterna utan föreslår enhetliga jakttider i hela landet för arten *Hare*.

Naturvårdsverket föreslår därmed utökad jakt på båda arterna vilket är totalt oansvarigt och styrt av särintressen, som att bevara en kultur och vissa hundraser. Naturvårdsverket hävdar att ”Jakten på skogshare påverkar arten i mycket begränsad omfattning och att om jakten upphör skulle det inte leda

till att artens utbredningsområde och populationstillväxt ökar”. Enkel matematik innebär att låter man bli att skjuta drygt 14 000 skogsharar per år så kommer populationen troligen att öka inte fortsätta att minska. Naturvårdsverket föreslår att lägga kostnader på att utföra en förvaltningsplan för skogshare, vilket de flaggar för kommer att kosta pengar när det billigaste och enklaste sättet är att stoppa jakten!

Sådan här uttalande och förslag från Naturvårdsverket belyser med all tydlighet att de går helt i jägarnas ledband och med dessa ögon bör Näringsdepartementet granska hela förslaget.

Rovdjursföreningen föreslår ett totalt stopp av jakt på skogshare för att säkra artens fortlevnad och minskad jakt på fälthare för att bromsa minskningen.

8. Allmän jakttid, bäver

Rovdjursföreningen föreslår att jakt avslutas 15 april för att inte riskera att skjuta djur under uppväxtperioden. Med dagens förslag riskera man skjuta djur med ungar i boet med enda motiveringen att man vill kunna jaga så länge som möjligt. Försiktighetsprincipen bör gälla och är också stipulerad av EU.

9. Allmän jakttid, rödräv

Antalet minskar och man bör säkerställa att populationen inte försätter att minska vilket skulle kunna vara förödande vid ett nytt utbrott av rävska. En ökad population är önskvärd av flera skäl bl.a. då den håller efter gnagare som är bärare av fästingar med borrelia. Nya studier visar att områden med mycket räv och mård har mycket mindre fästingar med borrelia. Predationen på hare och rådjur är kraftigt överdriven då rävens huvudsakliga föda är gnagare

Naturvårdsverket gör bedömningen att jakt på rödräv under parningsperioden inte påverkar arten i någon större omfattning. Rovdjursföreningen hävdar att Naturvårdsverket saknar vetenskapligt underlag för detta och avråder därför jakt under parnings- och uppfödningstiden också ur ett djuretiskt perspektiv.

Rovdjursföreningen föreslår av djuretiskt perspektiv att jakten påbörjas först 1 september, då man annars riskerar att skjuta djur med ej självständiga ungar.

10. Allmän jakttid, iller

Avskjutningsstatistiken har minskat avsevärt från 5 200 st. 97/98 till 1 986 st. 17/18 vilket tyder på att arten är på tillbakagång. Naturvårdsverket hävdar stabil utvecklingstrend, vilket de saknar belägg för. Iller som jaktobjekt faller heller inte under Naturvårdsverkets strategi för ”brukning” av jägare då pälsen idag inte har något värde. Bruksvärdet ligger i att arten finns för icke jägare att skåda i naturen.

Rovdjursföreningen föreslår avskaffad jakt på iller

11. Allmän jakttid, skogsmård

Mården har ingen jaktvärden enligt Naturvårdsverket men ett värde ur naturupplevelsesynpunkt. Att hävda jakt p.g.a. viltvårdande syfte är inget skäl att den jagas då populationen är så liten som 30 000 st. Enligt senare studier har den en hämmande effekt på antalet gnagare som bär på fästingar med borrelia. Det antal fågelungar som tas får anses som försumbart då mården i huvudsak äter gnagare och i nya studier också i stor omfattning bär.

Rovdjursföreningen föreslår avskaffande av jakt på skogsmård alternativt i ett första steg minskad jakttid till perioden 1 sept-31 dec.

12. Allmän jakttid, grävling

Antalet grävlingar är på tillbakagång. De är ett populärt byte i jakttävlingar och jagas i huvudsak av jägare för att de tycket att det är en kul jaktform med grythund.

Naturvårdsverket hävdar att ”grävlingen är en viktig predator på fågelbon både i skogs- och i jordbrukslandskapet, bland annat för en del av predationen på rödlistade vadare på svenska havsstrandängar” En argumentation enbart för att försvara jägarnas önskan om en ”rolig jakt”. Grävlingens föda är i huvudsak mindre kräldjur, rötter och bär.

Rovdjursföreningen föreslår en kortare jakttid från 1 oktober till 15 januari och tillsättandet av en utredning gällande vad ett avskaffande av grävlingssjakt skulle innebära. En jakt som också är djuretisk förkastlig med en grytjakt som är stressande både för grävlingen och jakthunden.

13. Allmän jakttid, vildsvin

Ingen kommentar. Utfodring av vildsvin vintertid bör inte ske för att minska artens expansion.

14. Allmän jakttid, dovhjort

Rovdjursföreningen avvisar förslaget att allmän jakt förlängs med jakt även under mars månad.

Jakt på dovhjort ska inte förkomma före den 15 november. Dovahjorten är den som brunstar senast av hjortdjuren. Nu föreslås jakt på dovhjort, kalv och ensam hind mitt under dovhjortens parningstid och det är ytterst störande för djuren.

15. Allmän och särskild jakttid, kronhjort

Rovdjursföreningen avvisar förslaget att allmän jakt förlängs med jakt även under februari månad.

Jakt på kronhjort ska inte förkomma före den 10 oktober. Nu föreslås jakt på kronhjorten, kalv och ensam hind mitt under kronhjortens parningstid och det är ytterst störande för djuren.

16. Allmän jakttid, rådjur

Rovdjursföreningen avvisar fortsatt och kraftigt utökad vårjakt på rådjur. Vårjakten kom till som en effekt av Tjernobyolyckan 1986, eftersom cesiumhalten i rådjurskött var lägre på våren än på hösten i de län som direkt påverkades av cesiumnedfallet. Då Naturvårdsverket sände paket 1 på remiss föreslogs ingen utökad vårjakt på rådjur, varför föreningen då skrev: "SRF noterar med tillfredsställelse att ingen utökad vårjakt föreslås." Det naturliga är alltså att inte tillåta vårjakt över huvud taget då cesiumhalterna nu sjunkit även i de tidigare drabbade länen.

Jakt under djurens brunstperioder och parningstider måste tas bort. Det betyder att rådjursjakten på våren, när bockarna upprättar sina revir ska tas bort. Den allmänna jakten på rådjur som börjar 15 augusti ska flyttas till 1 september.

Allmänt gällande fågeljakt

Rovdjursföreningen hävdar att Naturvårdsverket i sitt förslag inte följer direktiven i EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar. Vi anser att Naturvårdsverkets förslag bryter mot ett antal skäl till direktivet bl.a. följande;

- *No (3) Ett stort antal arter av vilda fåglar som förekommer naturligt inom medlemsstaternas europeiska territorium minskar i antal, i vissa fall mycket snabbt. Denna minskning utgör ett allvarligt hot mot bevarandet av den naturliga miljön, särskilt eftersom den medför att den biologiska jämvikten botas.*
  - Naturvårdsverket föreslår utökad jakt på arter som minskar på kort sikt vilket inte får ske. Extra allvarligt är det att flera av dessa arter i huvudsak jagas för nöjes skull och inte för brukande. Jakten på dessa arter bör i förslaget stoppas för att stoppa minskningen av antal individer.
- *No (6) De åtgärder som ska vidtas måste avse de olika faktorer som på grund av mänsklig verksamhet kan påverka antalet fåglar, särskilt förstörelse och förorening av fåglarnas livsmiljö (habitat) samt människans fångst och dödande av fåglar och den handel som uppstår till följd av detta. Omfattningen av sådana åtgärder bör inom ramen för bevarandepolitiken anpassas till de särskilda förhållanden som gäller för de olika arterna*
  - Naturvårdsverket ska påverka jaktens omfattning genom att begränsa jakten inte öka jakten.
- *No (10) På grund av deras höga populationsnivå, geografiska spridning och reproduktionstakt inom gemenskapen som helhet får vissa arter jagas; detta utgör en acceptabel exploatering. Där vissa begränsningar införs och respekteras måste sådan jakt vara förenlig med att populationerna av dessa arter bibehålls på en tillfredsställande nivå.*
  - För att säkerställa att populationen bibehålls på en tillfredsställande nivå kan inte jakt tillåtas på arter som minskar
  - Det är inte acceptabelt att jakt på nya arter tex snatterand föreslås när antalet häckande par endast är 3000st. En population som lätt kan uttraderas på grund av sjukdom eller förändring i miljön.
- Artikel 7.4 De ska särskilt se till att de arter på vilka jaktlagstiftning tillämpas inte jagas under uppfödningssäsongen eller under häckningens olika stadier.

- Allmän jakt på tex ringduva föreslås under häckningssäsong och skydds jakt på ett flertal arter föreslås under häckningstid vilket måste förbjudas
- Vidare framgår det i vägledningen att jakt inte får bedrivas på en art som är på tillbakagång. Remiss dokument Paragraf 2.2.4
  - Jakt ska upphöra på fåglar som är på tillbakagång. Här föreslår Naturvårdsverket fortsatt jakt på ett antal arter som är på tillbakagång på kort sikt. Att i vissa fall hävda att de är på tillväxt på lång sikt för att bibehålla jakt är att frångå försiktighetsprincipen och en spekulering om en framtid som ingen vet något om.
  - Rovdjursföreningen är också överraskad över att Naturvårdsverket i sitt förslag inte berör att en utökad jakt både i tid och rum innebär en ökad spridning av bly i naturen, vilket även verket måste konstatera är en inte önskvärd utveckling. Fågeljakten sker i huvudsak med hagelvapen. All jakt på änder och gäss sker invid eller över vatten, där användning av blyhagel inte är tillåten. Blyhagelförbudet respekteras inte av alla jägare och tillsynen av vilken ammunition som används är obefintlig. Påskjutna, skadade och även senare döda fåglar blir helt naturligt föda för rovfåglar och andra rovdjur eller asätare, som därmed får i sig hagel från påskjutna fåglar. Andelen blyförgiftade örnar har ökat markant under senare år. Rovdjursföreningen önskar därför att regeringen verkar för att ett blyhagelförbud införs i landet utan tidsutsträck. Ett sådant förbud var nära förestående redan för 20 år sedan.
  -

17. Allmän jakttid, sädgås

Rovdjursföreningen instämmer med att allmän jakt avskaffas, men återkommer med kommentarer till skydds jakt på enskilda initiativ (bilaga 4, punkt 13).

18. Allmän jakttid, bläsgås

Rovdjursföreningen motsätter sig en utökad jakt med jakt under januari månad och att gässen får jagas på eftermiddagen när de söker föda. Att som skäl till ökad jakt göra gällande att den börjar återhämta sig är att frångå försiktighetsprincipen på en art som tidigare var utsatt för hårt jakttryck.

19. Allmän jakttid, grågås

I Naturvårdsverkets beskrivning av grågåsen så får de det att låta som det är ett skadedjur och ska jagas så hårt som möjligt och spekulerar i att den ökar på sikt när den idag är stabil. På vilka grunder gör man antagande att den ska öka på sikt? Rovdjursföreningen motsätter sig en utökad jakt med en till fyra månader och tidigareläggning av jaktstarten som riskerar att ungarna inte klarar sig själva

20. Allmän jakttid, kanadagås

Kanadagåsen tillhör en av de arter som minskar och därför ska det enligt EU direktiven inte bedrivas allmän jakt. Trots detta föreslår Naturvårdsverket en utökad jakt med en spekulativ motivering att den ökar på sikt. Varför skulle den öka om den nu minskar om man samtidig ökar jakten. Helt ologiskt och

bara ytterligare en eftergift till jägarintressen. Vid skador i lantbruket föreslås omfattande skydds jakt på eget initiativ (bilaga 4, punkt 15).

21. Allmän jakttid, gräsand, kricka och bläsand

Rovdjursföreningen ser med tillfredsställelse att allmän jakt på kricka och bläsand avskaffas och att man här följer EU direktiven!

22. Allmän jakttid, knipa och storskrake

Knipan är kraftigt minskande och ska därför inte jagas.

Gällande storskrake är den idag ingen omtyckt matfågel då den har kraftig transmak och jagas endas för nöjes skull och i litet antal. Risker är därför uppenbar att skjutna fåglar skjutna med blyhagel lämnas och förgiftar rovfåglar. Rovdjursföreningen motsätter sig därför allmän jakt på storskrake.

23. Allmän jakttid, alfågel och sjöorre

Rovdjursföreningen noterar att jakt på alfågel nu avskaffas, efter påpekanden från EU-kommissionen. Man kan dock fråga sig varför Naturvårdsverket återigen lyfter fram remissvar som argumenterar för jakt men inte i ett ord nämner alla remissvar som argumenterar mot jakt. Det är som Naturvårdsverket vill slänga in en brasklapp för att ha ryggen fri mot jägarkollektivet.

Rovdjursföreningen anser även att jakt på sjöorre avskaffas då intresset för jakt på arten i princip är obefintlig idag. Enligt Svenska Jägareförbundets avskjutningsstatistik (Viltdata) sköts det åren 2017–2019: 1; 19 och 4 sjöorrar totalt i landet.

24. Allmän jakttid, vigg

Antalet skjutna fåglar minskar kraftigt vilket kan tolkas som en indikation på att de minskar och inte är stabil som Naturvårdsverket hävdar. En försiktighetsprincip borde då gälla. Häckningsperioden för vigg är svår att fastställa på grund av få inrapporterade data och uppskattningen att häckningsperioden är avslutad i andra tredjedelen av augusti månad. Vigg uppsöker vintertid födoplattser där den inte bör störas.

Rovdjursföreningen föreslår senareläggande av jakt till 15 september för att minimera risk för störning under uppfödningstiden och avslutande av jakt 15 december för att minska störning vid födoplattser

25. Allmän jakttid, ejder och småskrake

Med all rätt så avskaffas allmän jakt på ejder och småskrake då arterna bedöms som hotade på EU-nivå, Trots det kan Naturvårdsverket återigen inte hålla sig borta från att poängtera hur besvikna jägarna är

över detta och ta upp sandlådeargument som att, om inte jägarna får jaga ejder så kommer de inte att jaga mink. Sen när blev utpressning en del av förvaltningen av våra djur

26. Allmän jakttid, dalripa och fjällripa

Antalet dalripor har halverats de sista 20 åren att då utöka jakten är oansvarigt och mot EU direktiven. Dalripan minskar i antal och bör därför inte jagas. Fjällripan bedöms vara stabil men jaktstatistik visar kraftig minskning vilket kan tyda på en minskning. Naturvårdverket försöker i stället argumentera för att arten är stabil. Försiktighetsprincipen bör därför gälla och jakttiden minska och då framförallt på hösten då jakten påbörjas föreslås börja den 25 augusti då riporna fortfarande har ungar som inte är självständiga. Vilket medlem i Rovdjursföreningen personligen observerade under 2020 varför Rovdjursföreningen har svårt att förstå att Naturvårdsverket anser att 25 augusti är ett riskfritt datum. Jaktstarten Fjällripa bör samordnas med jaktstarten i Norge som är tidigast den 11 september och Dalripan helt fredas från jakt

27. Allmän jakttid, järpe, orre, tjäder

Återigen får man läsa hur Naturvårdverket argumenterar för att jakt nästan inte har någon påverkan på populationen. Självklart har jakt en påverkan på arters tillväxt och har historiskt sätt varit en av de största orsakerna till massutrotning av djur.

Både orre och järpe är minskade och ska enligt EU direktiven inte jagas så allmän jakt ska avskaffas

.

28. Allmän jakttid, orrtupp och tjädertupp

Enligt ovan. Jakt på orrtupp avskaffas

29. Allmän jakttid, raphöna

”Det naturliga svenska beståndet av raphöna har gått kraftigt tillbaka från sitt tidigare utbredningsområde och arten är rödlistad som nära hotad. Detta beror på jordbrukets strukturomvandling som medfört att raphönans naturliga habitat i stort sett har försvunnit. Stammens tillbakagång över tid har rest önskemål om att förbjuda eller begränsa jakt på raphöna. Det finns dock inget som tyder på att minskningen beror på jakt” Återigen förnekar Naturvårdsverket att jakt påverkar populationen och föreslår i stället utökad jakt. Rovdjursföreningen kräver att Sverige följer EU direktiven och avskaffar jakt på arter som minskar. Ett sådant förbud bör gälla i avsaknad av underlag som visar hur den utsättning av raphöns som tillåts i Sverige påverkar det ursprungliga ”svenska” beståndet.

30. Allmän jakttid, fasan

Inga kommentarer förutom att regeringen borde utreda ett förbud mot utsättning av fåglar enkom för jakt vilket innebär en mänsklig manipulation som inte är önskvärd.

31. Allmän jakttid, morkulla

Rovdjursföreningen motsätter sig en ökad jakt vilket Naturvårdsverket föreslår och ställer sig positiva till en senareläggning av jakten. Naturvårdsverket vill också underförstått införa sommarjakt men känner sig hindrade av EU "Naturvårdsverket delar uppfattningen att de biologiska argumenten mot sommarjakt på morkulla är relativt svaga. Däremot finns det juridiska hinder mot att återinföra sommarjakten. EU-domstolen har prövat frågan om jakt på fåglar under häckningsperioden vid ett flertal tillfällen" Detta är ytterligare ett exempel på att regeringen måste ge nya direktiv till Naturvårdsverket, att värna om mångfalden och inte var ett verk som vid alla tillfällen främjar jakten

32. Allmän jakttid, havstrut, gråtrut och fiskmås

Rovdjursföreningen stödjer beslutet att avskaffa allmän jakt på havstrut och gråtrut då de är kraftigt minskande men också minska jakten på fiskmås som också är i riskzonen. Av försiktighetsskäl borde även allmän jakt på fiskmås avskaffas.

33. Allmän jakttid, ringduva

Ringduvan har en utdragen häckningsperiod och en jaktstart 1 augusti riskerar att inkräkta på häckningsperioden. Ändå föreslår Naturvårdsverket med berätt mot jakt under häckningsperioden

"Naturvårdsverkets förslag innebär att jakten på ringduva i allt väsentligt kommer att bedrivas efter det att artens häckningsperiod är avslutad" Som motiv till att bedriva jakt under häckningen framför Naturvårdsverket "att överlevnaden för ungar som kläcks sent troligen i allmänhet är mycket låg ändå på grund av klimatförhållandena under hösten och bristen på tid för dem att växa till sig och samla på sig tillräckligt mycket energidepåer före vintern". Ett sådant argument visar bara på Naturvårdsverket brist på etik att lämna ungar att svälta går bra, eftersom de ändå troligen kommer att dö!

Rovdjursföreningen föreslår senareläggning av jaktstart till 1 september för att inte riskera att jaga under häckningsperioden.

34. Allmän jakttid, björktrast

För en gång skull lyfter Naturvårdsverket fram att det kommit in många förslag på att avskaffa jakten men väljer att negligera dessa. "Naturvårdsverkets samlade bedömning är dock att det inte finns några juridiska eller biologiska skäl för att ta bort jakten, varför den bör kvarstå. Artrikedom verkar inte vara skäl att beakta!

Björktrasten är minskande och ska då inte jagas enligt EU direktiv. Trasten har heller inga jaktvärden utan jagas enbart för nöjes skull och för att samla poäng i tävlingen "Rovdjurskampanjen".

Enligt Viltdata är avskjutningssiffrorna sjunkande och ligger på tresiffriga tal de senaste tre åren.

Rovdjursföreningen motsätter sig jakt på björktrast

35. Allmän jakttid, nötskrika

Återigen kommer Naturvårdsverket med konstiga uttalanden för att stödja argument för jakt på en art som bedöms minska på sikt.” Några remissinstanser vill avskaffa allmän jakt på nötskrika eftersom de menar att arten inte används för konsumtion. Jaktidsöversynens uppdrag har inte varit att ifrågasätta eller motivera jakt som sådan. Att avgöra om jakt är lämpligt eller inte utifrån andra principer än riktlinjerna har inte ingått i jaktidsöversynen.” Vän av ordning undrar varför Naturvårdsverket på många andra arter frekvent motiverar jakt men inte kan ifrågasätta jakt på t.ex. nötskrika?

Rovdjursföreningen ifrågasätter jakt på nötskrika, eftersom den är minskande på sikt och då enligt EU direktiv inte ska jagas

36. Allmän jakttid, kråka, kaja skata

För kråka, kaja och skata föreslår Naturvårdsverket att jakttiden justeras för att inte längre överlappa arternas respektive häcknings- och uppfödningstider eller flygtider för återvändande till häckningsplatserna vilket Rovdjursföreningen ställer sig positiv till.

Kråka och skata är dock minskande och jakt ska då inte bedrivas enligt EU. Kråkfågeln har också en marginell påverkan som predatorer och jagas för nöjes skull och lämnas i naturen, vilket blyförgiftar rovfåglar

37. Allmän jakttid, råka

Även då det gäller råka anför Naturvårdsverket att de inte kan föreslå att den allmänna jakten kan upphöra, med hänvisning till jaktidsöversynens uppdrag. Tydligt krävs signaler från EU för att kunna göra inskränkningar i jakten. Då det gäller utökad jakt finns det uppenbart inte motsvarande restriktioner.

Några remissinstanser vill avskaffa allmän jakt på råka eftersom de menar att arten inte används för konsumtion och att syftet med jakten är oklart.

Jaktidsöversynens uppdrag har inte varit att ifrågasätta eller motivera jakt som sådan. Att avgöra om jakt är lämpligt eller inte utifrån andra principer än riktlinjerna har inte ingått i jaktidsöversynen.

Rovdjursföreningen förordar att allmän jakt på råka upphör.

38. Allmän jakttid, ny punkt, snatterand

Det finns idag endast 3000 häckande par i Sverige och att på en så liten population införa allmän jakt är inte försvarbart då den fortfarande är känslig Hänvisar till sin egen strategi som endast är kopplad till jägarintressen som argument.

”I strategi för svensk viltförvaltning framgår att det ska vara enkelt för olika grupper att ta del av olika former av brukande och för jägare att få tillfällen att jaga. Jakt, viltturism och annat brukande av vilt ska inte begränsas av omotiverade hinder utan utgångspunkten är att det ska främjas.”

Varför ska 3% som jagar få full frihet att jaga och begränsa möjligheten för 97% att få uppleva en levande natur?

Rovdjursföreningen är kraftigt mot att införa jakt på en ny art. Strider helt mot allmänna trenden i världen och skadar på så sätt Sveriges anseende internationellt.

39. Allmän jakttid, inlämnade förslag som inte tas vidare

Rovdjursföreningen uppskattar och stödjer att ekorre, enkelbeckasin, hermelin mm som tidigare var föreslagna som jaktbara inte tas upp till allmän jakt

40. Särskild jakttid, älg

Naturvårdsverket föreslår att länsstyrelsernas möjlighet att begränsa jakten delvis tas bort.

Rovdjursföreningen motsätter sig detta förslag. Sverige är ett extremt långsträckt land, där förutsättningarna för levande varelser är mycket olika. Som en konsekvens av den adaptiva förvaltningen måste länsstyrelserna ges möjligheten att korta jakttiderna utifrån en nationellt satt jaktidsram. Det måste då även gälla möjligheten att rikta jakten mot artens kön och ålder. Med enfaset upprepas i andra sammanhang att beslut då det gäller jakt, ska tas nära jägarna och då ter sig detta förslag från Naturvårdsverket förvånande. Naturvårdsverket skriver på många andra ställen i förslaget: ”Enligt Strategi för svensk vilförvaltning ska beslut fattas så nära de människor som berörs som möjligt”. Strategin för vilförvaltning kan alltså tillämpas hur som helst för att passa Naturvårdsverkets ambition i det enskilda fallet.

Rovdjursföreningen anser att älgjakten ska koncentreras till jakt under hösten, vilket rimligen också är mer verkningsfullt i den *adaptiva förvaltningen*, om de omfattande skogsskadorna under vintern som årligen kostar skogsägarna mångmiljardbelopp ska minska. Därför bör jakten på älg koncentreras till den första månaden under hösten. Den allmänna jakttiden bör också kortas till som längst 10 januari (efter nyårshelgen) inte minst, för att minska konflikten mellan jakt och andra aktiviteter i vår gemensamma natur. Aktiviteter som det rörliga friluftslivet beskrivs i förslaget som ”störningar”.

I konsekvensbeskrivningen noterar Rovdjursföreningen följande skrivningar ”Under den aktuella perioden för älgars brunst förekommer också flera andra störningar än älgjakt, exempelvis genom det rörliga friluftslivet och annan jakt med hund. Älgjakt har varit en naturlig del för den svenska älgstammen under så lång tid att arten har anpassat sig till den störning jakten innebär. Parningarna sker alltså även om jakt bedrivs i samma område.”

Där jämföras det rörliga friluftslivet med annan jakt med hund, som båda utgör störningar under älgarnas brunst. Rovdjursföreningen vill uppmärksamma Riksdagen på att under 1960-talet sköts det årligen kring 30 000 älgar, för att 1982 ha exploderat till 174 741 fällda älgar. En ökning på närmare 600 procent på drygt tjugo år. Data är tillgänglig på nätet genom den officiella statistiken – Viltdata.

Jakttiden på älg var under 1960 talet avsevärt mycket kortare än idag och i många områden endast fyra dagar. På 1960-talet användes löshund vid toppfågeljakt och harjakt och stående fågelhund vid ripjakt. Vid älgjakt användes kopplad hund, kanske med undantag för områden i övre Norrland.

Rovdjursföreningen noterar att Naturvårdsverket i konsekvensutredningen inte nämner att användningen av jakt med löshund har ”exploderat”, för att nu använda en vokabulär som ofta används av vissa i jägarkretsar. Om vi går tillbaka 20 år var risken att björnar som låg i ide skulle köras upp av hundar avsevärt mindre än idag. Vid sådana allvarliga störningar, händer näst intill årligen att björnar skjuts i s.k. nödvärn.

Naturvårdsverket föreslår att länsstyrelsernas möjlighet att undanta älgjakt i områden som allmänheten brukar använda för friluftsliv tas bort.

Rovdjursföreningen stödjer länsstyrelsernas möjlighet att undanta älgjakt i områden som allmänheten brukar för friluftsliv. Vi menar också att länsstyrelserna måste ges möjlighet att begränsa tiden för älgjakt och även annan jakt, med hänsyn till:

- 1) det rörliga friluftslivet
- 2) möjligheten till naturupplevelser
- 3) biologiska skyddsvärden

Rovdjursföreningen anser att Naturvårdsverket bör verka för att älgstammen genetiskt stärks, för att säkra en långsiktigt livskraftig älgstam som kan nyttjas. Förslagsvis bör man införa en betydligt mer adaptiv förvaltning av dagens älgstam, t.ex. - Minskad avskjutning av tjurar för att uppnå ett optimalt förhållande på 40 % tjurar. Idag skjut ofta de mest livskraftiga djuren för att få mer kött och vinna medaljer för störst djur. Detta beteende utarmar arten genetiskt och minskar antalet tjurar, som får en alldeles för låg genomsnittsålder, vilket får till följd att många kor brunstar om och föder sina kalvar 3 till 5 veckor senare på året och därmed ger dem en sämre start i livet.”

41. Licensjakt på säl – gråsäl, knobbsäl och vikare

Rovdjursföreningen avstyrker licensjakt på säl och hänvisar till det yttrande som lämnats av Naturskyddsföreningen m.fl. organisationer.

Rovdjursföreningen har följt utvecklingen av sälarna i Östersjön, efter nedgången orsakad av jakt och miljögifter. Även omfattande säldöd orsakad av valpsjukevirus har påverkat bestånden, särskilt på Västkusten.

Då grå- och knobbsäl började att återetablera sig i Östersjön startade Projektet Säl & Fiske på 1980-talet på Naturvårdsverkets initiativ. Projektet har därefter arbetat med att utveckla ”sälsäkra” fasta fiskredskap och även varit med att ”testa” skydds jakt på säl. Ökad användning av fasta fiskredskap bidrar till ökad konflikt mellan de få kustnära fiskare som finns kvar och säl. Nu basunerar ”alla unisont” på mer säljakt och för all del även skarvjakt för att rädda det krympande småskaliga kustnära yrkesfisket.

Svårigheten att rekrytera nya yngre yrkesfiskare utmed ostkusten beror nog inte främst på säl och skarv. Kraftigt minskande fiskbestånd uppmärksammas, men att fisk från Östersjön inte får säljas som människoföda utanför Sverige (och Finland) är inte allmänt känt.

Fångsterna av strömming och skarpsill från Östersjön blir foder till fiskodlingar och minkfarmer på Listerlandet. De fiskaffärer på Öland, som har öppet längre tid än två månader under sommaren, tar fisken i huvudsak från Västerhavet.

Naturvårdsverket har rimligen god kännedom om detta komplexa problem, då ekosystemet och fisket i Östersjön berör nära hälften av de sexton miljömålen.

Intresset för säljakt har också visat sig vara ytterst begränsat bland jägare i allmänhet och hanteringen av både kött och skinn är komplicerad.

I en tid då natur- och upplevelseturism ökar stort även i vårt land, har även alltfler turistföretag startat upp, som ägnar sig åt sälskådning, där tidigare yrkesfiskare också finns med. En verksamhet som har stor utvecklingspotential, om sälskådningen nu inte skjuts i sank. I stället så argumenterar Naturvårdsverket för att ett införande av licensjakt ger en möjlighet för jaktturism kan öka!

Rovdjursföreningen menar att även skador av säl på fisk och fiskredskap ska förebyggas på annat sätt än genom jakt. Yrkesfiskare kompenseras sedan lång tid tillbaka av staten med bidrag i mångmiljonbelopp för att förebygga skador genom utveckling av bättre redskap och ersättningar för uppkomna skador.

Den nuvarande populationen av arten *vikare* i Bottenviken är en isolerad relik från istiden. Arten kräver, för sin överlevnad, tillgång på is för pälsbyte och reproduktion. Beståndet har ingen kontakt med resten av världspopulationen i nordligare vatten.

De skador som *vikare* uppges förorsaka fisket av löja (löjrom) måste kunna verifieras och här måste även beslutande myndighet också samverka med Havs- och vattenmyndigheten och Skatteverket, då det figurerar olika uppgifter om fångsternas storlek mellan brukare och myndigheter.

Rovdjursföreningen menar att *skydds jakt* på vikare, i den händelse sådan beviljas, ska vara föremål för särskilt noggrann prövning. Användning av fasta redskap i Bottenviken ska undvikas, för att därmed förebygga och minska skador av vikarsäl på såväl redskap som fångster.

Naturvårdsverkets konsekvensbeskrivning består av knappa fem rader. De första tre lyder: *Förslaget möjliggör en populationsreglerande jakt på säl. På så sätt kan de skador som sälen orsakar förväntas minska. Detta bör i sin tur leda till ett minskat behov av skydds jakt och minskade konflikter.*

42. Inskränkningar i jakten, tid på dygnet

Björn

Rovdjursföreningen ser positivt till att Naturvårdsverket har tagit fasta på kritiken och att stopptiden på 2 timmar före solens nedgång kvarstår. I verkets tidigare remitterade förslag föreslogs att björnjakt skulle vara tillåten fram till en timme efter solens nedgång.

Varg, järv, lo, älg, dovhjort, kronhjort och rådjur. Samma regler bör gälla för dessa djur som för björn med samma motivering

Änder

Rovdjursföreningen ser positivt på en inskränkning av jakttiden på änder för att minska risken för förväxling och skadeskjutning men ser en risk i att jakt tillåts 1 timme efter solens nedgång.

Rovdjursföreningen föreslår att jakt inte får föregå efter solens nedgång eftersom förväxlingen då är stor och man riskerar att skjuta andarter som är fridlysta.

43. Tider för jakt och jaktträning med hund

Beträffande de stora rovdjuren föreslår Naturvårdsverket att jaktträning ska tillåtas i hela landet en månad före licensjaktens start för alla arter utom björn. Därutöver föreslås att jaktträning av hundar också ska tillåtas så länge licensjakt är tillåten i landet. Jaktträning kan alltså ske under flera månader på björn, järv, varg och lodjur även i områden och län där licensjakt *inte* är tillåten och där arterna bara uppträder tillfälligt. Det gäller alltså licensjakt på arter som är strikt skyddade och som alla har balanserat på utrotningens gräns under det föregående århundradet. Vad föreningen erfarit har Naturvårdsverkets förslag om löshundträning inte presenterats eller diskuterats i beredningsgruppen, som medverkat i utformningen av jakttidsförslagen. På sidan 14 i paket 1 står följande: *"Enligt Naturvårdsverkets förslag bör översyn och ändring av jakttider göras systematiskt, regelbundet, transparent och med hög delaktighet av viltförvaltningens intressenter."* Vilka är viltförvaltningens intressenter?

Förslaget är både ORIMLIGT och OBEGRIPLIGT, - inte minst då det kommer från den ansvariga miljömyndigheten.

Det bör uppmärksammas att i den föreslagna nya förordningstexten (16 § jaktförordningen) står det att hundar som **förföljer** och *inte ställer* alla rovdjursarter (björn, lo, varg och järv) får användas vid hundträning efter dessa arter.

I förslaget (s. 167) refererar Naturvårdsverket till tre paragrafer i jaktförordningen där hundanvändningen regleras. Bl.a. till 19 §: *"Enligt JF 19 § första punkten får länsstyrelsen, om det behövs till skydd för viltet eller av annat skäl, meddela föreskrifter om att hundar som förföljer vilt inte får användas vid jakt."* (vår understrykning).

I förslaget (s. 168) skriver Naturvårdsverket under rubriken: **"Ställande hund"** *Jakt och jaktträning med hund som förföljer även vissa relativt värmekänsliga viltarter får idag påbörjas redan i augusti. Mot bakgrund av detta samt de allt varmare höstarna har Naturvårdsverket övervägt att senarelägga starttidpunkten för jakt och jaktträning med hund som förföljer framförallt värmekänsliga viltarter. Väl tilltagen tid för jakt och jaktträning med hund på exempelvis vildsvin och älg är dock nödvändig ur ett samhällsperspektiv. Därför föreslår Naturvårdsverket att hundanvändningen efter vissa viltarter under den varmare perioden begränsas till hundar som ställer vilt. Som en följd av därav införs begreppet "hund som ställer vilt" som en ny kategori av hundanvändning i 16 § JF."*

Jakten på björn, som är en extremt känslig art för överhettning, starter den 21 augusti och oberoende av vad som citeras ovan föreslår Naturvårdsverket att *hund som förföljer björn får användas både vid jaktträning och jakt.*

Förslaget innebär att exempelvis i Värmlands län, där alla de fyra stora kan uppträda, kan jägare träna jakthundar efter stora rovdjur från den 21 augusti till den 15 april. Jaktträning med lösspringande hundar kan börja vid björnjaktstarten, följt av träning på järv, därefter varg och avslutningsvis lodjur. Om kvoten för licensjakt efter lodjur inte är fylld i alla län kan hundträning pågå i hela Sverige fram till och med den 15 april.

I tabellerna 1 och 2 försöker Rovdjursföreningen åskådliggöra vilka tider för hundträning som föreslås gälla på stora rovdjur (tabell 1) och för övriga arter som omfattas av förslaget (tabell 2). Citat från förslaget:

Tabell 1. Stora rovdjur. Naturvårdsverkets föreslagna jakttider och tillåten tid för träning av jakthundar på respektive rovdjursart under jaktåret (juli-juni). **Observera att jaktträning tillåts i hela landet så länge jakt på arten är tillåten någonstans i landet!**

	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	
Björn													
Järv													
Varg													
Lodjur													
		Tider för HUNDTRÄNING					Tider för LICENSJAKT				Längre jakttid i renskötellän		

Tabell 2. Övriga arter. Naturvårdsverkets föreslagna tider för träning av jakthundar under jaktåret. **Observera att jaktträning tillåts i hela landet så långt jaktträning eller jakt är tillåten någonstans i landet!**

	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	
Älg													
Hjort*, rådjur													
Vildsvin													
Rödräv													
Grävling													
Mink m.fl.**													
Däggdjur övr***													
19.29. Fågel													
19.32. Vilt													
19.35. Gryt													
		Tider för JAKTHUNDTRÄNING							Ej jakt med hund som förföljer arten				
*) Hjort = kronhjort, dovhjort (s. 72) + sikahjort, axishjort, vitsvanshjort m. ff. ... VILKA?			**) m.fl. = mårhund, tvättbjörn			***) Övriga däggdjur = mufflon, hare, iller, ekorre och hermelin							

I tabell 2 åskådliggörs när träning av jakthundar får ske på annat vilt. Av tabellerna visas att jaktträning är tillåten på många jaktbara arter vid samma tidpunkt under jaktåret. Jakt på rovdjur överlappar i stort tiden för jaktträning på andra arter.

I Naturvårdsverkets presenterade förslag anges inte hur denna jaktträning får gå till, utan det hänvisas till de knapphändiga allmänt hållna formuleringarna som finns i jaktlagstiftningen om hänsyn till andra (vilka de nu är?) och att viltet inte får störas eller ofredas annat än vid jakt. Hundträning inför jakt är, vad föreningen förstår, en del av jakten. Därför är det upp till den enskilde jägaren att bedöma och avgöra hur jaktträningen ska gå till.

Inga begränsningar av antalet hundar som får användas vid jaktträning föreslås. Ett argument som framförs av Naturvårdsverket är att erfarna jakthundar ska ges möjlighet att vid denna hundträning "fostra" oerfarna hundar. Rimligen är merparten av landets jakthundar oerfarna av rovdjursjakt. Det är enligt förslaget tillåtet att använda obegränsat antal hundar vid jaktträning. Olika jägare kan också oberoende av varandra "arbeta på" samma rovdjur och förfölja det över flera jaktmarker.

I det förslag till nya föreskrifter som remitterades av Naturvårdsverket hösten 2019 föreslås att högst 2 löshundar får släppas samtidigt vid jakt efter björn, järv och lodjur. Vid vargjakt får 3 löshundar släppas, eftersom det annars är risk för att jakthundarna skadas av vargarna. – Alltså med hänsyn till jakthundarnas säkerhet och välmående – de som på kvällen kan ligga i TV-soffan tillsammans med husse och barnen. – Vad som händer med vargen, efter avslutat träningspass med jakthundarna - funderar Naturvårdsverket inte på

I Naturvårdsverkets förslag till jaktträning med löshund behandlas inte:

- begränsningar av hur många hundar som får användas
- vilka raser/typ av hundar som får användas för träning på olika jaktbara arter
- om hundarna ska vara "rena"

Vid samtal med "egna jägare" (finns även bland Svenska Rovdjursföreningens medlemmar) nämns att man vill ha hundar som inte är "rena" på en klövviltsart utan kan användas vid jakt på både rådjur, dov- och kronhjort. Rena älgjakthundar kostar dessutom för mycket att hålla. Det behövs därutöver skarpa hundar vid vildsvinsjakt, som man också kan testa vid lodjursjakt och stundande järvjakt, som också kan kombineras med både björn- och vargjakt.! Vem ansvarar för de vilda djurens välmående? Många har trott att den centrala viltmyndigheten Naturvårdsverket där har ett ansvar? Rovdjursföreningen avstyrker all jaktträning med hund på stora rovdjur före jaktstart.

- Arbete med att ta fram bra eftersöksekipage har pågått under minst 30 år. Detta arbete har visat att bra hundar har relativt begränsad livslängd, varför de måste bytas ut tillsammans med hundägaren relativt ofta. Den samlade erfarenheten visar, att det ur ett samhällsperspektiv är mest värdefullt att det finns relativt få eftersöksekipage, som kan vara aktiva i flera län för att därmed få regelbundna träningsmöjligheter.
- Rovdjursföreningen anser därmed att eftersök av skadade rovdjur ska utföras av ett begränsat antal "certifierade" eftersöksekipage, som förordnas av länsstyrelserna/polisen. De stora rovdjuret ska inte utsättas för omfattande tester, som kan likställas med djurförsök, om jägarnas hundar är lämpliga för jakt eller inte. Det finns idag möjlighet att testa hundar under kontrollerade former vid flera djurparker och särskilda anläggningar som vuxit fram under senare år

- Rovdjursföreningen kräver en konsekvensanalys av jakt och jaktränning med lös hund framförallt i aspekten av att jägarorganisationerna vill göra det till ett världsarv. Vill Sverige som land stå bakom en jaktmetod som innebär lidande för både viltet och hundar bara för att det är en tradition.

44. Skydds jakt på enskilda initiativ

Rovdjursföreningen noterar med tillfredsställelse att skydds jakt på duvhök och sparvhök inte införs. Föreningen är dock kritisk till att fjärde stycket i 29 § i jaktförordningen står kvar.

”Tillstånd till jakt på duvhök i syfte att skydda fåglar som är uppfödda för att sättas ut för jakt får endast avse fångst av duvhök för förflyttning till en annan plats för att åter släppas fri.

Föreningen menar också att djurägarnas ansvar att skydda sina djur behöver *uppmärksammas och lyftas* då skydds jakt inte minst på enskilda initiativ behandlas och resultera i en tydlig hänvisning också till djurskyddslagstiftningens bestämmelser. Jakt av fredat vilt är inte det första alternativet, även om skydds jakt tillåts på enskilda initiativ för många arter under hela året.

Rovdjursföreningen anser generellt att skydds jakt på eget initiativ inte får förekomma på fågelarter som minskar utan ska godkännas av länsstyrelsen och väljer att utifrån det inte kommentera respektive art. Rovdjursföreningen anser av djuretiska skäl att skydds jakt på eget initiativ inte får förekomma under tider då djuren har ungar och anser därför att Naturvårdsverket ska uppdatera förslaget utifrån dessa riktlinjer som också stipuleras av EU. Skämmande nog har Naturvårdsverket i sitt nya förslag utökat jakten på flera arter till att även omfatta tider då djuren har ungar

53. Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 10, viltvård

53.1. Gällande bestämmelse årsunge av räv

Rovdjursföreningen anser att skydds jakt på årsunge av rödräv som är tillåten under hela året för att tillgodose viltvården avskaffas. Få jägare, om än någon, kan se skillnad på en årsunge och äldre räv efter 1 september. Detta öppnar i princip upp för allmän jakt på räv året om i hela landet.

54. Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 11, lantbruk eller viltvård

54.1. Gällande bestämmelse årsunge av grävling

Rovdjursföreningen anser att skydds jakt på årsunge av grävling för att tillgodose lantbruket eller viltvården avskaffas, med samma argument som för rödräv.

56. Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 13 och 14, sädgås

Enligt föreslagen förordningstext får sädgäss som uppträder i flock om minst fem individer vid fält med oskördad gröda jagas i Blekinge och Skåne län under perioden 21 april – 20 februari. Skydds jakt på sädgås tillåts således under 10 månader.

Naturvårdsverket påpekar att Sverige saknar tillåten jaktkvot för delpopulationen FMU. Med den skrivning som föreslås kan ett stort antal sädgäss fällas på enskilda initiativ, dvs utan myndighetsbeslut och därmed helt utan myndighetskontroll. Om en flock på 40 sädgäss uppträder vid ett fält med oskördad gröda under oktober månad kan 35 gäss fällas med stöd av bilaga 4, punkt 13. Ett sådant jaktuttag kan upprepas vid olika fält och av olika jakträttsinnehavare under i stort sett hela hösten/vintern på övervintrande sädgäss. Detta är närmast att likna vid allmän jakt på sädgås under 10 månader.

56.4. I konsekvensbeskrivningen påpekas att rapporteringen av skydds jakt på eget initiativ behöver ägnas särskild uppmärksamhet i samband med att jakttiderna ses över, eftersom jaktuttaget behöver kontinuerlig övervakning. Det föreligger även ett återkommande redovisningsansvar till EU-kommissionen hur många exemplar av vissa arter som skjuts årligen.

Rovdjursföreningen menar att formerna för den föreslagna skyddsjakten och uppföljningen av den har sådana uppenbara brister att den måste stoppas.

Det gäller även den skydds jakt på eget initiativ som föreslås gälla med samma kriterier (minst fem individer) på grågås, kanadagås och vitkindad gås, sångsvan, trana och ringduva.

Avsnitt 57. Bilaga 4, punkt 15, grågås. Avsnitt 58. Bilaga 4, punkt 16, vitkindad gås. Avsnitt 59. Bilaga 4, punkt 17, kanadagås. Avsnitt 62. Bilaga 4, punkt 20, ringduva. Avsnitt 67. Bilaga 4 nya punkten 25, trana och sångsvan.

61. Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 19, koltrast och stare

61.1 Gällande jakt av koltrast och stare

Rovdjursföreningen anser att skydds jakt på stare och koltrast avskaffas helt då yrkesodlare kan skydda sina odlingar och arterna minskar kraftigt i antal.

63. Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 21, flytt av fågelbo

Rovdjursföreningar anser inte att det är försvarbart att flytta på fågelbon på extra skyddade arter med den risk det innebär. Många arter som är på stark tillbakagång tex svalor. Att legalisera ett sådant beteende skickar fel signaler till såväl näringsidkare som allmänheten.

67. Skydds jakt på eget initiativ JF bilaga 4, förslag ny punkt: trana och sångsvan

Rovdjursföreningen avvisar helt förslaget och föreningen hänvisar till de yttranden som lämnats av BirdLife Sverige och Skånes Ornitologiska Förening. I princip innebär förslaget att markägarna vid Hornborgasjön kan skjuta 1000-tals tranor i början av april samt att man också tillåter skydds jakt på eget initiativ när fåglarna har ungar. De kostnadsersättningar som länsstyrelserna beviljat måste bedömas som ringa i förhållande till det mervärde dessa fåglar ger allmänheten att uppleva levande i vår natur.

Sammanfattningsvis är förslaget från Naturvårdsverket in koncist och vinklat mot förespråkare av jakt, med liten eller ingen hänsyn tagen till bevarande av ett rikare djurliv och biologisk mångfald.

Naturvårdsverket negligerar helt ECO turismens betydelse för miljardintäkter till Sverige utan fokusera

mer på vilt som en resurs att jaga och ett skadeproblem. Man har också konsekvent undvikit i förslagen att återge synpunkter från de ideella naturvårdsorganisationerna men frekvent framhållit synpunkter på önskemål om utökad jakt. Rovdjursföreningen får en känsla av att Naturvårdsverket i sin jaktiver drivet detta förslag så långt de kan, men lämnar bordet dukat för jägar- och näringsorganisationerna att lobba för ytterligare jakt.

Utifrån denna aspekt önskar vi ett personligt möte med Näringsdepartementet för att där redogöra för Rovdjursföreningens synpunkter på Jakttidremissen innan förslaget klubbas av regeringen

Med vänliga hälsningar

Per Axell

Styrelseordförande rovdjursföreningen

Bilaga 1 och 4 Översyn jakttider